
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

תיאוריות אנתרופולוגיות - 53536

תאריך עדכון אחרון 06-11-2019

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: סוציולוגיה ואנתרופולוגיה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): גיא שלו

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: guy.shalev@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ד' 14:00-15:00

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס יעסוק בסוגיה מהותית במחקר האנתרופולוגי: כיצד חולקות קבוצות אנושיות שונות מציאות חברתית משותפת תוך חוויה והבנה שונה של אותה המציאות? העיסוק בסוגיה זו יוביל אותנו לשתי שאלות עיקריות: (א) מהי מחשבה אנתרופולוגית? ו-(ב) למה צריך אותה?

על מנת לענות על שאלות אלו, נבחן את המתח המרכזי שעומד בבסיס המחקר האנתרופולוגי מראשיתו, היחסים שבין ה"אנחנו" לבין ה"אחרים/ות". רוב חומרי הקריאה של הקורס הם תוצרי מחקרים אנתרופולוגיים עכשוויים המבקשים להבין כיצד יחסים אלו בין האני והאחר/ת מושפעים ממבנה חברתי, כלכלי, מגדרי, גזעי, אתני ולאומי. במקביל לקריאה בטקסטים העכשוויים, נדון באופן שבו מסורת המחשבה האנתרופולוגית שהתפתחה במהלך מאה השנים האחרונות, מסייעת להבנה של השאלות שאנתרופולוגיות שואלות היום, וסוג התשובות שהן מציעות. מתוך כך, נחשוב גם כיצד אופן המחשבה האנתרופולוגי יכול לסייע לנו להבין את החיים שלנו במרחב הזה ובזמן הזה.

מטרות הקורס:

1. היכרות עם אופן המחשבה האנתרופולוגי, והאופן שבו אנתרופולוגיה ניגשת להבנה של מציאות חברתית.
2. קריאת טקסטים אנתרופולוגיים, והבנה של תהליך בניית טענה אנליטית מתוך ממצאים מהשדה.
3. הבנה של קטגוריות חברתיות (גזע, אתניות, מגדר, לאומיות וכו') והאופן שבו הן משפיעות על חווית האדם את עצמו ומקומו בחברה.
4. יישום המחשבה האנתרופולוגית להבנה של חיינו בהקשר המקומי.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. לקרוא מאמר אנתרופולוגי עכשווי, להבין את טענות המאמר, וכיצד הן מבוססות על ממצאים אתנוגרפיים.
2. לעשות אינטגרציה בין מאמרים שונים ולהבין כיצד החיבור ביניהם מייצר המשגה תיאורטית.
3. לנסח שאלה אנתרופולוגיות מתוך "חידה" חברתית.
4. לבנות טענה תיאורטית מתוך פרשנות של ממצאים מהשדה.

דרישות נוכחות (%) :
100%

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה ותרגול

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- נושא ראשון: זהו אדם?
- שיעור 1: חיים (שחורים) חשובים
- שיעור 2: אנתרופולוגיה של חיים "ביחד"
- שיעור 3: האם האחר הוא אדם?
- נושא שני: אני - אחר/ת
- שיעור 4: להבין את האחר - תיאוריה באנתרופולוגיה
- שיעור 5: מבנים חברתיים של אחרות והאחרת
- שיעור 6: אחרות שבגוף
- נושא שלישי: כשהאחר/ת מדבר/ת
- שיעור 7: האנתרופולוגיה והאחר.ת
- שיעור 8: דברים שרואות משם לא רואות מכאן
- שיעור 9: צפייה עצמאית בסרט, אין שיעור בכיתה
- שיעור 10: אחרות וזיכרון
- נושא רביעי: גבולות, שבירת גבולות
- שיעור 11: דואליזם ודואליות
- שיעור 12: מפגשים על הגבול

חומר חובה לקריאה:

- Low, Setha. 2009. "Maintaining Whiteness: The Fear of Others and Niceness." *Transforming Anthropology* 17, no. 2: 79-92.
- לוי-שטראוס, קלוד. 2006 [1952]. גזע, היסטוריה, תרבות. תל אביב: רסלינג. קטע לקריאת חובה: האתנוצנטריות, עמ' 37-45.
- לוי, פרימו. 2002 [1958]. זהו אדם? תל אביב: עם עובד. קטע לקריאת חובה: הניצולים ויורדי דומה, עמ' 92-107.
- Ferguson, R. Brian. 2001. "Materialist, Cultural and Biological Theories on Why Yanomami Make War." *Anthropological Theory* 1, no. 1: 99-116.
- דורון, אסא וניר אביאלי. 2015. "אנשים שאינם במקומם: לכלוך בהודו ובישראל." תאוריה וביקורת (44). עמ' 261-272.
- המר, גילי. 2017. "נשים עיוורות רואות מגדר: טקטיקות פרשניות במרחב הצריכה." בתוך: קפיטליזם ומגדר: סוגיות פמיניסטיות בתרבות השוק. ירושלים: ון-ליר. עמ' 208-231.
- Asad, Talal. 1973. *Anthropology and the Colonial Encounter*. Humanities Press. Pp. 9-19.
- מחמוד, סאבא. 2014 [2003]. "חינוך אתי ופוליטיקה של אוטונומיה אישית במצרים בת זמננו." בתוך: פרדוקס ספינת תזאוס: מגדר, דת ומדינה. ירושלים: מכון ון-ליר. עמ' 122-142.
- נאטור, סלמאן. 2015. הזיכרון שוחח איתי והסתלק. תל אביב: רסלינג. קטעים לקריאת חובה: עמ' 11-26, 45-64, שנהב-שהרבני עמ' 233-244.
- מעודד-דנון, לימור. 2014. "איזה מין גוף? קווי התפר בחייהם של אינטרסקסואלים: המאבק בין הגוף הסובייקטיבי לגוף הביו-חברתי." תאוריה וביקורת (42). עמ' 125-150.
- אנזלדואה, גלוריה. 2006 [1987]. "אזור הגבול / Frontera La - המסטיסה החדשה." בתוך: ללמוד פמיניזם: מקראה. תל אביב: הקיבוץ המאוחד. עמ' 357-375.

חומר לקריאה נוספת:

- Bonilla-Silva, Eduardo. 2012. "The Invisible Weight of Whiteness: The Racial Grammar of Everyday Life in Contemporary America." *Ethnic and Racial Studies* 35, no. 2 (2012): 173-194.
- ארנדט, חנה. 2010 [1951]. יסודות הטוטליטריות. תל אביב: הקיבוץ המאוחד. קטע לקריאת רשות: פרק תשיעי: שקיעתה של מדינת האומה וקץ זכויות האדם, עמ' 404-449
- Boas, Franz. 1989 [1889]. "The Aims of Ethnology." In: *A Franz Boas Reader: The Shaping of American Anthropology, 1883-1911*. Stocking, George W., ed. Chicago, IL: University of Chicago Press. Pp. 67-71.
- Ortner, Sherry B. 1984. "Theory in Anthropology since the Sixties." *Comparative Studies in Society and History* 26, no. 1: 126-166.
- Brodin, Karen. 2007 [1998]. "How the Jews Became White Folks." In: *Life in Society*. James M. Henslin, ed. Boston: Pearson. Pp. 128-138
- ששון-לוי, אורנה ואבי שושנה. 2014. "השתכנוזות: על פרפורמנס אתני וכישלוננו". תאוריה וביקורת (42). עמ' 71-97
- Belek, Ben. 2018. "Autism and the Proficiency of Social Ineptitude: Probing the Rules of "Appropriate" Behavior." *Ethos* 46, no. 2: 161-179.
- Escobar, Arturo, and Gustavo Lins Ribeiro. 2006. *World Anthropologies: Disciplinary Transformations Within Systems of Power*. Oxford and New York: Berg, 2006. Pp. 1-25.
- Fabian, Johannes. 1983. *Time and the Other: How Anthropology Makes Its Object*. NY: Columbia University Press. Pp. 71-104.
- Narayan, Kirin. "How Native is a "Native" Anthropologist?" *American Anthropologist* 95, no. 3 (1993): 671-686.
- מוצפי-האלר, פנינה. 1997. "יש לך קול אותנטי: מחקר אנתרופולוגי ופוליטיקה של ייצוג מחוץ לחברה הנחקרת ובתוכה". תאוריה וביקורת (11). עמ' 81-98
- נאשף, איסמאעיל. 2015. "על הכפייית ועל העודפת". בתוך: השואה והנכבה: זיכרון, זהות לאומית ושותפות יהודית-ערבית. ירושלים: מכון ון-ליר. עמ' 298-327.
- לאטור, ברוננו. 2005. "מעולם לא היינו מודרניים: מסה באנתרופולוגיה סימטרית - מבחר פרקים". תאוריה וביקורת (26). עמ' 43-73.
- Evens, TMS Terry. 2008 "Introduction: Nondualism, Ontology, and Anthropology" In: *Anthropology as Ethics: Nondualism and the Conduct of Sacrifice*. Berghahn Books. Pp. 1-14.
- Mattingly, Cheryl. *The Paradox of Hope: Journeys through a Clinical Borderland*. Univ of California Press, 2010. Chapter 1: "The Lobby" Pp. 1-36.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 10 %
הגשת עבודה 45 %
הגשת תרגילים 35 %
הגשת דו"חות 10 %
פרויקט מחקר 0 %

בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: